

35^è

Aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans

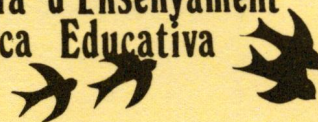
1983

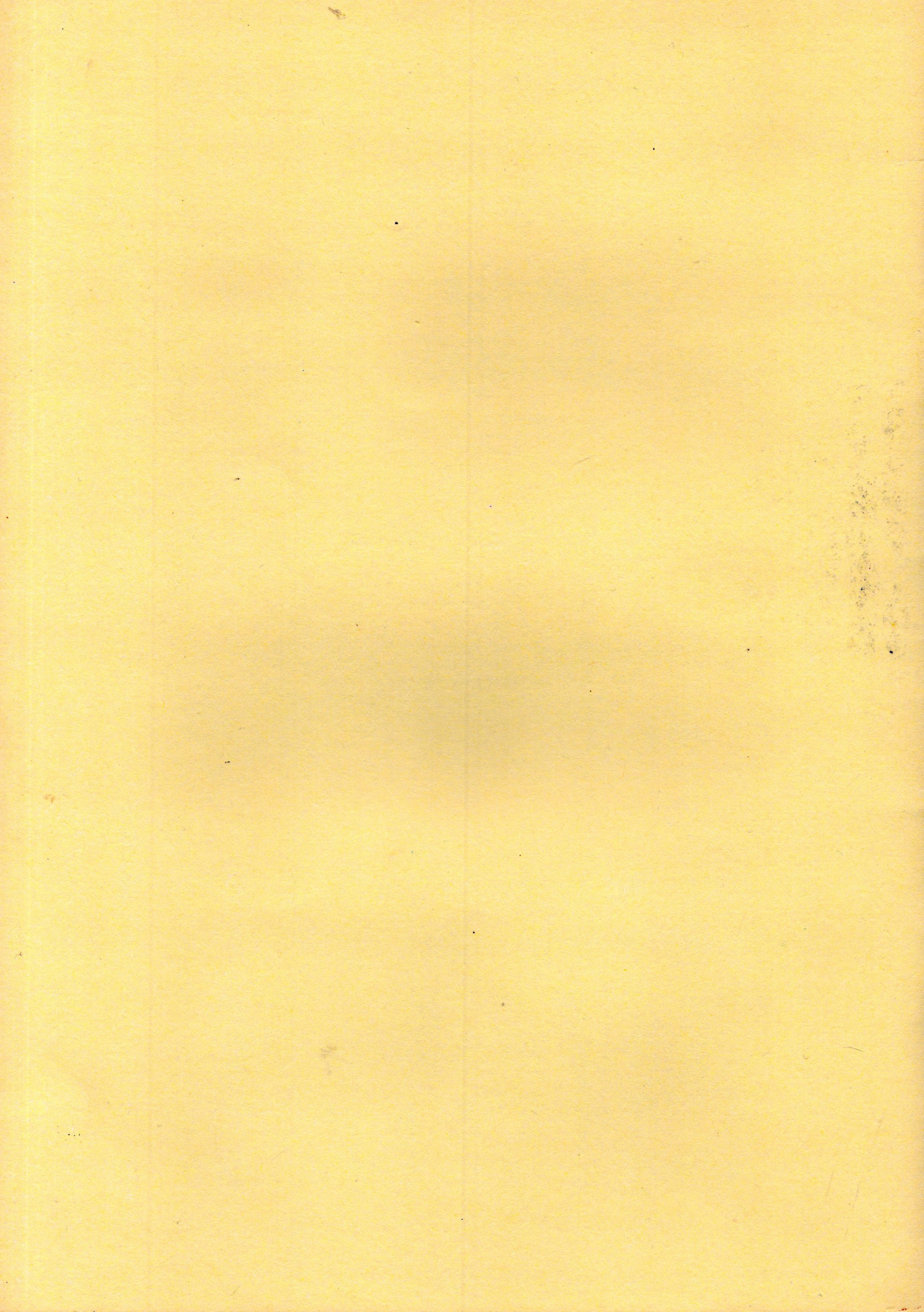
PMIC

patronat municipal de cultura

Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat

Ajuntament de L'Hospitalet
Ponència d'Ensenyament
Dinàmica Educativa

HISTORIA DE LOS DERECHOS HUMANOS

A través de la historia, el ser humano ha tenido derechos y deberes. Estos han variado según las épocas, lugares, costumbres, religión, etc.

Hasta épocas relativamente recientes, los derechos no han sido algo adquirido de forma individual, sino en función de la pertenencia de un grupo.

Así cazadores, ciudadanos, sacerdotes, vasallos, nobles, eclesiásticos, etc. se ven protegidos por unos derechos y se les exigen unos deberes, en tanto en cuanto son miembros de una colectividad y en ese sentido son juzgados y valorados.

Siendo los grupos bastante cerrados (a algunos se accede solamente por nacimiento) y lenta la evolución social y económica, este estado de cosas se mantiene, con pocas variaciones, en las diversas culturas y sociedades a lo largo de mucho tiempo.

En los siglos inmediatamente anteriores al XVIII, en Europa el aumento de la producción agrícola, el desarrollo del comercio y el principio de la industrialización, favorecieron el crecimiento en importancia de la BURGUESIA. Acumulan dinero, pero no poder, que sigue concentrado en la persona del Rey o compartido con los estamentos superiores: nobleza y clero.

Los rápidos cambios económicos que se suceden en esta época, propician también un cambio en las ideas filosóficas.

Los Ilustrados valoran, en primer lugar, la capacidad que tiene el hombre de RAZONAR. Mediante ella, el hombre puede alcanzar cualquier meta que se proponga.

Puesto que esta capacidad es común a todos los hombres individualmente los hombres son iguales y además libres y responsables.

En consecuencia, son injustificables la organización de la sociedad en estamentos cerrados, la economía dirigida y el poder absoluto.

La burguesía acepta enseguida estas nuevas reglas, al ver en ellas la solución a sus problemas, puesto que les abrían las puertas del poder económico (liberalismo) y político (división de poderes) y les permitían equipararse a las otras clases sociales (igualdad).

Pero en Europa las ideas ilustradas no prosperan, porque el poder de los reyes es demasiado fuerte, o porque la burguesía consigue privilegios mediante pactos con la nobleza (Inglaterra).

La burguesía de las colonias inglesas en América del Norte, que no disfruta de los privilegios que tiene la burguesía de la metrópoli, se rebela contra Inglaterra y adopta las nuevas ideas.

En 1774 un Congreso de Representantes reunido en Filadelfia, elabora la DECLARACIÓN DE DERECHOS, en la que por primera vez se habla de derechos individuales que el hombre tiene por sí mismo (aunque con la limitación de referirse a hombres, blancos y mayores de edad). Esta declaración es ratificada en la Declaración de Independencia (4.7.1776) y ejerce una gran influencia en todas las declaraciones posteriores.

En la Francia revolucionaria de 1789, la Asamblea Nacional Constituyente aprueba la DECLARACIÓN DE DERECHOS DEL HOMBRE Y DEL CIUDADANO. Consta de un preámbulo y 17 artículos con pretensiones de universalidad, aunque beneficia profundamente a la burguesía.

- . La igualdad se limita al clasificar a los hombres según su utilidad social (art.1) y según su capacidad intelectual (art.6).
- . Fija como límite a la libertad, la libertad de otros (art.4, 5).
- . Reconoce el derecho a la libertad (art.1, 2) individual, (art.7, 8, 9) de pensamiento (art.10, 11) de prensa (art.11) y de credo (art. 10).
- . La soberanía reside en la nación (art.2). Se establece la división de poderes (art.16).

En 1793 como preámbulo a la nueva Constitución, 35 artículos forman los DERECHOS DEL HOMBRE Y DEL CIUDADANO. Son fruto de un compromiso entre jacobinos y girondinos.

Consta de un preámbulo y treinta artículos y presenta como novedades en relación con las anteriores el no establecer diferencias de raza ni sexo al hablar de igualdad, la condena a la tortura y a los delitos contra la humanidad.

Algunos de los países miembros, no aceptaron la Declaración en todos sus puntos, por ser contraria a sus leyes (propiedad privada-URSS/racismo-Sudafrica).

A medida que nuevos países alcanzaron la independencia y nuevas guerras complicaron el panorama mundial, la Declaración de Derechos resultó insuficiente.

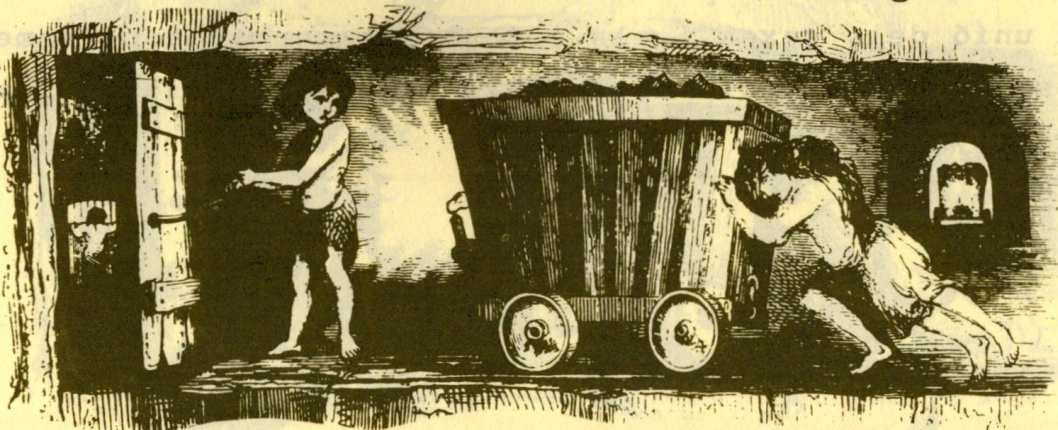
- El 20.11.1950 se aprobó en la ONU la DECLARACION DE LOS DERECHOS DEL NIÑO.
- El 16.12.1966 la Asamblea General de la ONU invitó a todos los estados miembros a promover la comprensión, difusión, respeto y cumplimiento de los Derechos Humanos.
- En 1967 el Protocolo al Estatuto de Refugiados, contemplaba nuevos derechos no especificados en la Declaración de 1948.
- 1968 fué declarado por la ONU AÑO INTERNACIONAL DE LOS DERECHOS HUMANOS, que fueron completados en 19 puntos en la Conferencia de Teherán. Estos puntos se referían a descolonización, discriminación racial, derechos de la mujer, y del niño y derecho a la educación.
- En 1969, la ONU creó la ALTA COMISIÓN PRO DERECHOS HUMANOS, con el encargo de vigilar (y en caso necesario denunciar) el cumplimiento de la Declaración de Derechos, en los distintos países.

- España firmó su adhesión a la Declaración de Derechos en 1976.
- Una orden del 15.7.1982 daba normas para que se hiciesen actividades en centros de E.G.B. durante el mes de noviembre, sobre los Derechos del Niño.
- El 17.10.1983 (D.O.G.C.-4.XI) la Generalitat de Catalunya ordena celebrar el XXXV aniversario de la Declaración de Derechos, organizando actividades en todos los centros, durante la semana del 5 al 11 de Diciembre.

OTROS ORGANISMOS RELACIONADOS CON LA DEFENSA DE LOS DERECHOS HUMANOS

- CRUZ ROJA. Se fundó en 1863. Desde 1864 la dirige un Comité Internacional. Su Conferencia General se reúne cada cuatro años. Denuncia casos de crímenes de guerra, torturas, deportaciones, represalias, etc. Auxilia a víctimas de guerra, o de otras catástrofes sin establecer discriminación alguna.
- LIGA DE DERECHOS DEL HOMBRE. Se fundó en 1898 a raíz del caso Dreyfus. Estudia casos judiciales denunciados como erróneos. Se la ha acusado de excesiva politización, en algunas épocas y por eso su credibilidad y el número de sus socios, han sufrido altibajos. Ha denunciado la intervención armada de unos países en otros.
- UNESCO. Se fundó en 1946. Dependiente de la ONU. Se ocupa de promocionar la educación, la ciencia y la cultura.
- OIT. Se fundó en 1946. Dependiente de la ONU. Emite informes sobre problemática y situación laboral.
- AMNESTY INTERNACIONAL. Se fundó en 1961. Intenta sensibilizar y denunciar ante la opinión pública, los casos de violación de los derechos humanos en los presos políticos. Investiga internacionalmente las denuncias recibidas y publica un informe anual.
- OMS. Se fundó en 1962. Promueve el desarrollo sanitario y el "bienestar físico, mental y social para todos". Lucha contra las enfermedades en todo el mundo.

CARMEN ALEGRIA
(C.P.Puig Gairalt)

LA IGUALTAT ENTRE ELS HUMANS

En aquest món hom observa la diferència entre les petjades d'una vaca, d'un elefant, d'un cavall, d'un cérvol, d'un lleó, d'un tigre, etc., i hom diu: "Aquesta petjada és de vaca", "aquesta petjada és d'elefant", "aquesta petjada és de cavall", "aquesta petjada és de tigre", etc. Però no succeeix el mateix amb un brahman i amb la resta dels homes, i hom no diu pas "aquesta petjada és de brahman", "aquesta petjada és de ksatriya", "aquesta petjada és de vaisya", "aquesta petjada és de sudra", etc. Doncs, no havent-hi cap mena de diferència de petjades, veiem que no hi ha sinó una sola classe, la dels éssers humans, i que no hi ha distinció entre les quatre classes de la societat.

En aquest món, hom observa una diferència entre els òrgans femenins i masculins, el color, l'aspecte físic, els excrements, l'orina, l'olor i el crit de la vaca, del búfal, del cavall, de l'elefant, de l'ase, del mico, del be, de la cabra, etc. Però no succeeix pas així en el cas del brahman, del ksatriya i dels altres homes. Doncs, també en això, no havent-hi cap mena de diferència, hem de suposar que no hi ha sinó una sola classe, la dels éssers humans.

Així mateix, oh brahman, havent-hi identitat entre els humans davant el plaer, el dolor, la vida, la intel·ligència, l'acció, la conducta, la mort, el naixement, la por, la unió dels sexes i els costums, hom no pot certament suposar una distinció entre ells segons que siguin brahmans, ksatriyes, etc.

També això ha de ser tingut en compte, tal com no hi ha distinció de classes entre els fruits produïts per un mateix arbre, i que no es pot dir "això és un fruit brahman" "això és un fruit ksatriya", etc., perquè tots són produïts per un sol i mateix arbre, així tampoc no hi ha cap mena de distinció de classe entre els homes.

ASVAGHOSA

India s.IaC-s.IdC

LA CONDICIÓN HUMANA

Cap estat, cap condició no poden ser un deshonor per a l'home; ben al contrari, són els propis homes que humilien als altres i els fan objecte d'escarni. Allò que fa la glòria de l'home és l'amor dels seus semblants. Si honoreu algú, fareu de no humiliar-lo.

PROVERBI EWÉ

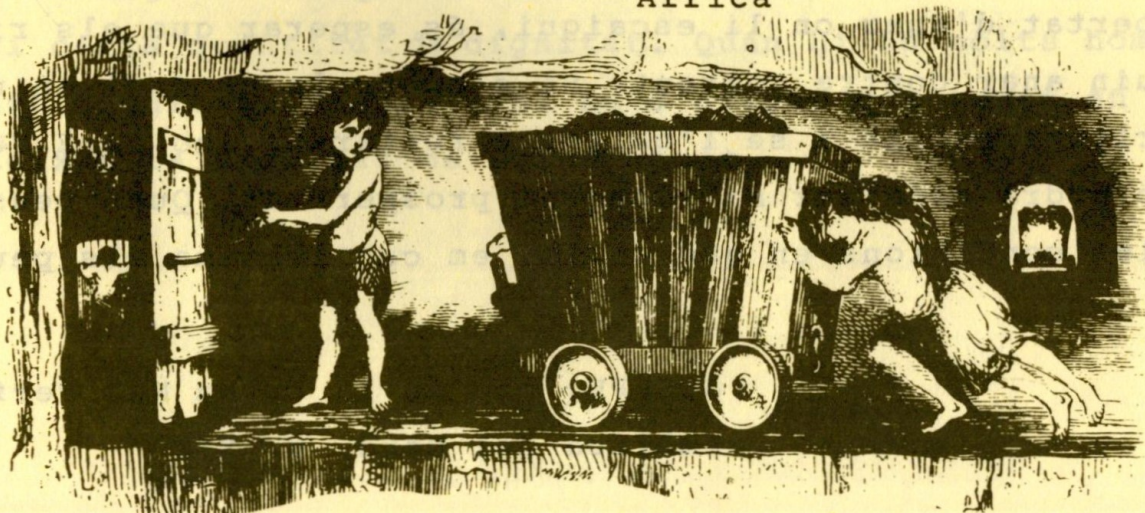
Togo

EL PROPI DRET I EL DRET D'ALTRI

No pidolis allò a què tens dret.
Sàpigues que el dret d'altri és una brasa; si te'n vols apoderar, et cremarà la mà.

PROVERBIS DJERMA-SONGHAI

Africa

SOLIDARITAT

Cap home no és una illa, res de complet en ell mateix; tot home és un tros del continent, una part d'un tot; si la mar arrabassa un tros de terra, és Europa que hi perd, talment es tractés d'un turó, talment de l'heretat d'uns teus amics o de la teva pròpia; la mort de qualsevol home em disminueix, perquè jo formo part de la humanitat; doncs, no enviïs mai ningú demanant per qui toquen les campanes: toquen per tu.

JOHN DONNE

Anglaterra, 1624

EL DRET A LA TERRA

La terra és mare de tots, i tothom hauria de tenir-hi iguals drets. Creure que un home que ha nascut lliure es pugui sentir feliç quan se l'acorralla i se'l priva de la llibertat d'anar on li escaigui, és esperar que els rius puguin anar contra corrent. Si s'acorralla un indi en un territori reduït i se l'obliga a restar-hi, no serà feliç i no podrà conèixer ni avenç ni prosperitat. Quan penso en les condicions en què vivim, em cau l'ànima als peus.

JOSEPH, cap de la tribu Nas Perforat
Amèrica del Nord, s. XIX

EL DRET A LA INSTRUCCIÓ

Si a un hom li dónes peix,
s'alimentarà una vegada i prou;
si l'ensenyes a pescar,
s'alimentarà tota la seva vida.

Si els teus plans són per un any, sembra blat.
Si són per deu anys, planta un arbre.
Si són per cent anys, instrueix el poble.
Sembrant blat una vegada, colliràs una vegada.
Plantant un arbre, deu vegades.
Instruint el poble, cent vegades colliràs.

KUAN-TSEU

Xina, s.VII aC

LLIBERTAT I HONOR

Llibertat és el dret que tothom té de ser honorat, i de pensar i parlar sense hipocresia. Hi ha homes que viuen contents, malgrat que visquin sense dignitat. N'hi ha d'altres que pateixen com en agonia de veure que els homes viuen sense dignitat al seu entorn. En el món cal que hi hagi certa quantitat de llum, tal com cal que hi hagi certa quantitat de dignitat. Quan hi ha molts homes sense dignitat, sempre n'hi ha d'altres que tenen en si mateixos la dignitat de molts homes.

Són aquests que es rebelen amb força terrible contra aquells que roben als pobles la seva llibertat, que és robar als homes la seva dignitat. En aquests homes hi van milers d'homes, hi va un poble sencer, hi va la dignitat humana. Aquests homes són sagrats.

JOSE MARTÍ

Cuba, 1889

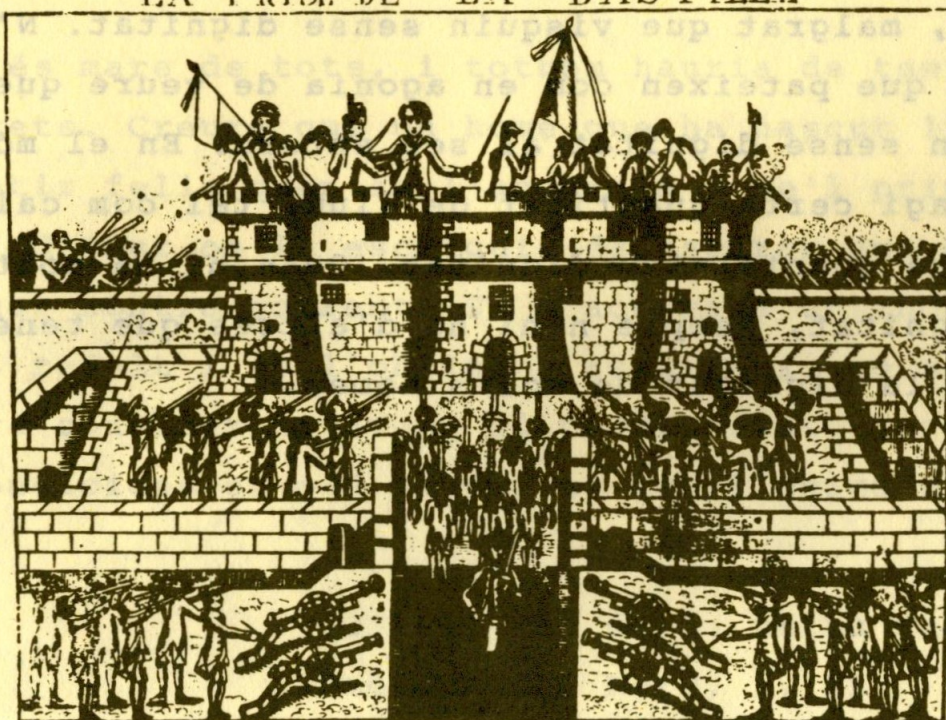
CONTRA LA SUBMISSIÓ INCONDICIONAL

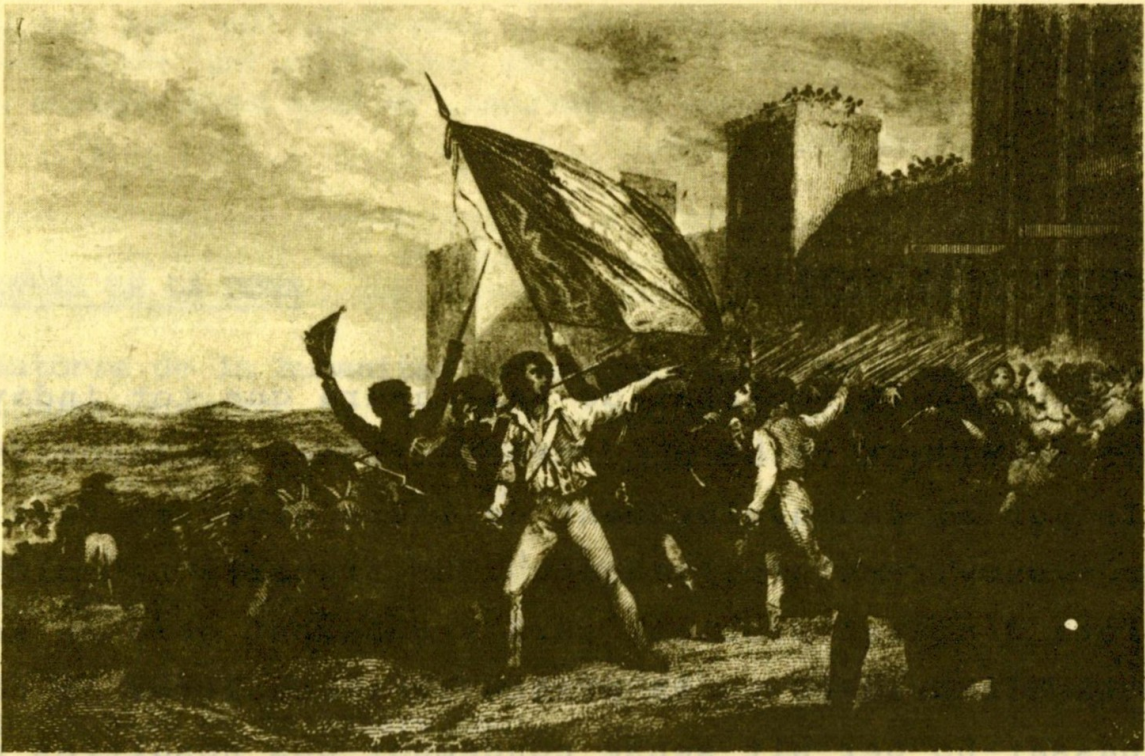
Si un pare obra injustament, és obligació dels fills anar-se'n de la casa pairal. Si un mestre dirigeix la seva escola de manera immoral, els alumnes l'han d'abandonar. Si el president d'una societat està corromput, els membres se n'han de rentar les mans i retirar-se'n; semblantment, si un govern comet una injustícia greu, el súbdit li ha de retirar la seva cooperació totalment o en part, en la mesura que calgui, perquè el governant renunciï a la seva iniquitat. En cada un d'aquests casos que he imaginat, hi ha un element de sofriment, moral o físic. Sense aquest sofriment, és impossible d'assolir la llibertat.

MAHATMA GANDHI

1869-1948

LA PRISE DE LA BASTILLE

FRATERNITAT I IGUALTAT

La fraternitat, s'entengui com s'entengui, no és pas preferible a la igualtat. N'és el seu resultat. No hi ha fraternitat possible sino entre homes lliures i iguals. Llibertat i igualtat (és a dir, justícia) primer que tot. La fraternitat ve després, com a conseqüència.

LEON BLUM

França, 1945

JUSTICIA SOCIAL

La màxima falsa, basada en les condicions actuals, "A ca dascú segons la seva capacitat", s'ha de transformar, en tant que es refereix a la fruïció en el sentit estricte del terme, en aquesta altra: "A cadascú segons les seves necessitats"; que, en altres termes, la diferència en l'activitat, en les feines, no és pas fonament de cap de sigualtat, de cap privilegi en la possessió i la fruïció.

MARX i F.ENGELS

1845-46

LLIBERTAT SOLIDÀRIA

Cal organitzar la societat de tal manera que tot individu, home o dona, que ve al món, trobi mitjans fonamentalment iguals per al desenvolupament de llurs diverses facultats i per a servir-se'n mitjançant llur treball. La solució completa d'aquest problema serà segurament obra de segles. Però la història bé ho ha plantejat i nosaltres ja no podem passar-ho per alt sense condemnar-nos nosaltres mateixos a una completa impotència.

Per ser lliure, em cal de veure'm envoltat i reconegut com a tal per homes lliures. La llibertat de tots -lluny de ser un límit de la meua llibertat, com pretenen els individualistes-, ben al contrari, n'és la seva confirmació, la seva realització i la seva extensió infinita. Voler la llibertat i la dignitat humana de tots els homes, veure i sentir la meua llibertat confirmada, sancionada, infinitament estesa per l'assentiment de tothom: vet aquí la felicitat, el paradís humà sobre la terra.

Feu que totes les necessitats esdevinguin realment solidàries, que els interessos materials i socials de cadascú s'harmonitzin amb els deures humans de cadascú. Per això només hi ha una manera: destruïu totes les institucions de la desigualtat; fundeu la igualtat econòmica i social de tothom, i sobre aquesta base s'enlairarà la llibertat, la moralitat, la humanitat solidària arreu del món.

BAKUNIN

1814-1876

ELS DRETS DE LA DONA

La història de la humanitat és una repetició de greuges i usurpacions de l'home enfront de la dona, amb l'objecte directe d'establir damunt d'ella una tirania absoluta. Per tal de provar això, presentem els fets als esperits imparcials.

L'home no ha permès a la dona d'exercir el seu dret inalienable a participar en les eleccions.

L'home ha obligat a la dona a sotmetre's a lleis en l'elaboració de les quals ella no ha intervingut.

L'home a negat a la dona drets que hom reconeix als individus més ignorats i degradats, tant nacionals com estrangers.

Després d'haver-la privat del seu primer dret cívic, el dret de vot, i d'haver-la deixada així sense representació a les cambres legislatives, l'ha oprimida de totes les maneres.

N'ha fet, en ella casar-se, un ésser civilment mort davant la llei. Li ha arrabassat tot dret de propietat, fins i tot sobre el sou que ella guanya. N'ha fet un ésser moralment irresponsable, ja que ella pot cometre molts delictes impunement, sempre que ho faci en presència del marit. En el contracte de matrimoni, se l'obliga a prometre obediència al marit, el qual es converteix en el seu amo per a tots els efectes, ja que la llei li atorga el poder de privar la seva muller de la llibertat i d'imposar-hi càstigs.

L'home ha redactat les lleis que regulen les causes de divorci i les que es refereixen a la custòdia dels fills en cas de separació sense tenir gens en compte la felicitat de la dona; en tots els casos, la llei s'assenta en el supòsit fals de la superioritat de l'home i posa en les seves mans tot el poder.

Després de privar-la de tots els seus drets quan és casada, l'ha obligada, si és soltera i posseix béns, a pagar impostos donant suport a un govern que no li reconeix l'existència sinó quan pot treure profit d'allò que ella posseeix.

L'home ha monopolitzat gairebé totes les professions productives i, quan és permès a la dona d'exercir-ne alguna, no en rep sinó una migra remuneració. A ella li són barrats tots els camins que menen a la riquesa i a les distincions que ell té per molt honorables per a si mateix. No se sap de dones que ensenyin teologia, medicina o dret.

L'home ha negat a la dona la possibilitat de fer estudis complets, perquè tots els col·legis universitaris li són privats.

En l'Església com en l'Estat, hom li concedeix tan sols una posició subordinada, tot invocant l'autoritat apostòlica per excloure-la del sacerdoci i, llevat d'algunes excepcions, de tota participació pública en els assumptes de l'Església.

L'home ha creat una falsa opinió pública donant al món un codi moral diferent per a un i altre sexe, de manera que transgressions morals que exclouen la dona de la societat són no tan sols tolerades sinó jutjades com insignificants per a l'home.

L'home a usurpat les prerrogatives del propi Jehovah, arrogant-se el dret d'assignar a la dona una esfera d'acció, essent així que tal cosa escau a la consciència d'ella i al seu Déu.

L'home s'ha esforçat per tots els mitjans a destruir la confiança de la dona en ella mateixa per socavar l'estima de la seva pròpia persona i per dur-la a acceptar una vida dependent i servil.

Declarem que totes les lleis que impedeixen a la dona d'ocupar en la societat el lloc que li dicti la seva consciència, o que la col.loquen en posició inferior a la de l'home, són contràries al gran precepte de la naturalesa i són, doncs, mancades de força o d'autoritat.

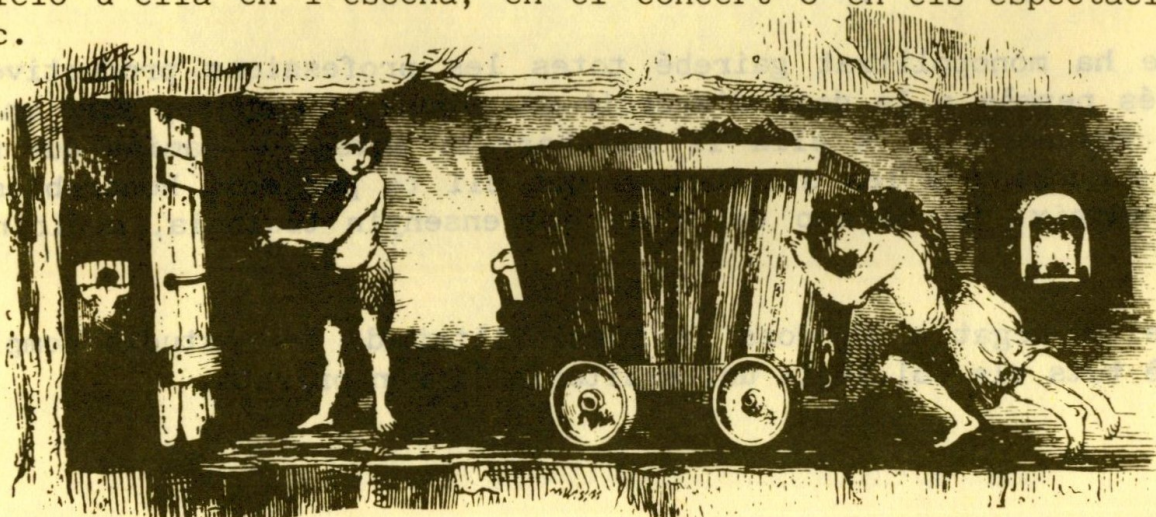
Declarem que la dona és igual en categoria a l'home, que així fou feta pel Creador, i que el bé suprem de l'espècie exigeix que sigui reconeguda com a tal.

Declarem que les dones d'aquest país han de ser informades sobre les lleis a què estan sotmeses, a fi que no puguin mostrar la seva degradació declarant-se satisfetes de llur condició actual, ni la seva ignorància afirmant que tenen tots els drets que els plauen.

Declarem que, ja que l'home, tot i arrogant-se a si mateix la superioritat intel.lectual, reconeix efectivament la superioritat moral de la dona, té el deure primordial d'estimular-la a parlar i a ensenyar, quan se li presenti ocasió, en totes les assemblees religioses.

Declarem que cal exigir a l'home el mateix grau de virtut, delicadesa i bones maneres que són exigides a la dona en la societat, i que les mateixes transgressions han de judicar-se amb la mateixa severitat en l'home que en la dona.

Declarem que el retret de manca de discreció i capteniment, tan sovint formulat contra la dona que pren la paraula en públic, és ben desafortunat quan prové d'aquells que estimulen amb la seva assistència, l'aparició d'ella en l'escena, en el concert o en els espectacles de circ.

Declarem que la dona s'ha resignat massa temps a romandre reclosa en els límits estrets que li han assignat uns costums reprovables i una aplicació errònia de les Escripures, i que ja és temps que assoleixi la més àmplia esfera que el seu gran Creador li atribuï.

DECLARACIÓ DE PRINCIPIS
I RESOLUCIONS DE SENECA FALLS,
Estats Units d'Amèrica, 1848

DECLARACIÓ D'INDEPENDÈNCIA DE LES COLONIES AMERICANES

Tenim com evidents en elles mateixes aquestes veritats: que tots els homes són creats iguals; que estan dotats pel seu Creador de certs drets inalienables, entre els quals hi ha la vida, la llibertat i la recerca de la felicitat; que, per tal d'assegurar aquests drets, s'ins titueixen entre els homes els governs, els quals deriven llurs justos poders del consentiment dels governats; que cada vegada que una forma de govern entra en contradicció amb aquests fins, el poble té dret a modificar-lo a abolir-lo i a establir un nou govern, fonamentant-lo en els principis i organitzant-ne els poders de la forma que es consideri més apropiat per a assolir llur seguretat i felicitat.

Th. JEFFERSON, 1776

DECLARACIÓ DELS DRETS DE L'HOME I DEL CIUTADA

Preàmbul

Els representants del Poble Francès, constituïts en Assemblea Nacional, considerant que la ignorància, l'oblit o el menyspreu dels Drets de l'Home són les úniques causes de les desgràcies públiques i de la corrupció dels governs, han resolt d'exposar en una declaració solemne els drets naturals, inalienables i sagrats de l'home, a fi que aquesta Declaració, present constantment a tots els membres del cos social, els recordi tothom llurs drets i llurs deures; a fi que els actes del Poder Legislatiu i els del Poder Executiu, podent ser en cada moment comparats amb la finalitat de tota institució política, siguin més respectats; a fi que les reclamacions dels ciutadans, fundades des d'ara en principis simples i indiscutibles, contribueixin sempre al

manteniment de la Constitució i a la felicitat de tots.

En conseqüència, l'Assemblea Nacional reconeix i declara, en presència i sota els auspicis del Ser Suprem, els següents Drets de l'Home i del Ciutadà:

Article Primer

Els homes neixen i romanen lliures i iguals en drets; les distincions socials no poden ser fundades més que damunt la utilitat comuna.

... ..

III

El principi de tota sobirania resideix essencialment en la nació; cap cos, cap individu no poden exercir autoritat que no n'emani expressament.

... ..

VI

La llei és l'expressió de la voluntat general; tots els ciutadans tenen dret a contribuir personalment o a través de llurs representants a la seva formació; la llei ha de ser la mateixa per a tots, així quan protegeix com quan castiga. Tots els ciutadans, essent iguals als seus ulls, són igualment admissibles a totes les dignitats, llocs i ocupacions públiques, segons llur capacitat i sense altres distincions que les de llurs virtuts i talents.

... ..

IX

Tot home es presumeix innocent mentre no hagi estat declarat culpable; doncs, si es considera indispensable detenir-lo, qualsevol mena de rigor que no fos necessari per a custodiar la seva persona ha de ser severament reprimat per la llei.

... ..

XI

La lliure comunicació dels pensaments i de les opinions és un dels drets més preciosos de l'home. Tot ciutadà, doncs, pot parlar, escriu-

re, imprimir lliurament, mentre respongui de l'abús d'aquesta llibertat, en els casos determinats per la llei.

....

XVI

Tota societat en la qual no és assegurada la garantia dels Drets ni determinada la separació dels poders, no té constitució.

....

Decretada per l'Assemblea Nacional el 5 d'octubre de 1789.

Artículo 1

El niño disfrutará de todos los derechos enunciados en esta Declaración. Estos derechos serán reconocidos a todos los niños sin excepción alguna ni distinción o discriminación por motivos de raza, color, sexo, idioma, religión, opiniones políticas o de otra índole, origen nacional o social, posición económica, nacimiento u otra condición, ya sea del propio niño o de su familia.

Artículo 2

El niño gozará de una protección especial y dispondrá de oportunidades y servicios, dispensado todo ello por la ley y por otros medios, para que pueda desarrollarse física, mental, moral, espiritual y socialmente en forma saludable y normal, así como en condiciones de libertad y dignidad. Al promulgar leyes con este fin, la consideración fundamental a que se atenderá será el interés superior del niño.

Artículo 3

El niño tiene derecho desde su nacimiento a un nombre y a una nacionalidad.

Artículo 4

El niño debe gozar de los beneficios de la seguridad social. Tendrá derecho a crecer y desarrollarse en buena salud; con este fin deberán proporcionarse, tanto a él como a su madre, cuidados especiales, incluso atención prenatal y postnatal. El niño tendrá derecho a disfrutar de alimentación, vivienda, recreo y servicios médicos adecuados.

Artículo 5

El niño física o mentalmente impedido o que sufra algún impedimento social, debe recibir el tratamiento, la educación y el cuidado especiales que requiere su caso particular.

Artículo 6

El niño, para el pleno y armonioso desarrollo de su personalidad, necesita amor y comprensión. Siempre que sea posible deberá crecer al amparo y bajo la responsabilidad de sus padres y, en todo caso, en un ambiente de afecto y de seguridad moral y material; salvo circunstancias excepcionales, no deberá separarse al niño de corta edad de su madre. La sociedad y las autoridades públicas tendrán la obligación de cuidar especialmente a los niños sin familia o que carezcan de medios adecuados de subsistencia. Para el mantenimiento de los hijos de familias numerosas conviene conceder subsidios estatales o de otra índole.

Artículo 7

El niño tiene derecho a recibir educación, que será gratuita y obligatoria, por lo menos en las etapas elementales. Se le dará una educación que favorezca su cultura general y le permita, en condiciones de igualdad de oportunidades, desarrollar sus aptitudes y su juicio individual, su sentido de responsabilidad moral y social, y llegar a ser un miembro útil de la sociedad.

El interés superior del niño debe ser el principio rector de quienes tienen la responsabilidad de su educación y orientación; dicha responsabilidad incumbe, en primer término, a sus padres.

El niño debe disfrutar plenamente de juegos y recreaciones, los cuales deberán estar orientados hacia los fines perseguidos por la educación; la sociedad y las autoridades públicas se esforzarán por promover el goce de este derecho.

Artículo 8

El niño debe, en todas las circunstancias, figurar entre los primeros que reciban protección y socorro.

Artículo 9

El niño debe ser protegido contra toda forma de abandono, crueldad y explotación.

No será objeto de ningún tipo de trata.

No deberá permitirse al niño trabajar antes de una edad mínima adecuada; en ningún caso se le dedicará ni se le permitirá que se dedique a ocupación o empleo alguno que pueda perjudicar su salud o su educación, o impedir su desarrollo físico, mental o moral.

Artículo 10

El niño debe ser protegido contra las prácticas que puedan fomentar la discriminación racial, religiosa o de cualquiera otra índole. Debe ser educado en un espíritu de comprensión, amistad entre los pueblos, paz y fraternidad universal, y con plena conciencia de que debe consagrar sus energías y aptitudes al servicio de sus semejantes.

Aprovada i proclamada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 10 de desembre de 1948.

El 10 de DESEMBRE DE 1948 l'Assemblea General de les Nacions Unides va aprovar i proclamar la Declaració Universal dels Drets de l'Home el text de la qual es troba en les pàgines següents. Després d'aquest acte històric, l'Assemblea va recomanar a tots els Estats membres que publiquessin el text de la Declaració i procurassin que fos "divulgada, exposada, llegida i comentada, principalment en les escoles i en els altres establiments d'ensenyament; sense cap mena de distinció, basada en la situació política dels països o dels territoris".

DECLARACIÓ UNIVERSAL DELS DRETS DE L'HOME. PREÀMBUL

Considerant que el respecte a la dignitat inherent a tots els membres de la família humana i als drets iguals i inalienables de cadascun constitueix el fonament de la llibertat, de la justícia de la pau del món.

Considerant que del desconeixement i del menyspreu dels Drets de l'Home n'han derivat actes de barbàrie que revoltent la consciència de la humanitat, i que l'adveniment en el futur d'un món on les persones alliberades del terror i de la misèria tinguin dret a parlar i a creure lliurement ha esdevingut la més alta aspiració de l'home.

Considerant cosa essencial de protegir els Drets de l'Home amb un règim de dret a fi que l'home no es vegi obligat al capdavant a rebel·lar-se contra la tirania i l'opressió.

Considerant que és també essencial de fomentar l'establiment de relacions amistoses entre les nacions.

Considerant que en la Carta de les Nacions Unides els pobles han proclamat llur fe en els drets fonamentals de l'home, en dignitat i en la vàlua de la persona humana, en la igualtat de drets d'homes i dones, i que s'han mostrat disposats a afavorir el progrés social i instaurar unes millors condicions de vida dins una més gran llibertat.

Considerant que els Estats membres s'han compromès a assegurar, en cooperació de les Nacions Unides, el respecte universal i efectiu dels Drets de l'Home i de les llibertats fonamentals.

Considerant que una concepció comuna d'aquests drets i d'aquestes llibertats és de la més gran importància amb vista al ple compliment d'aquest compromís.

L'ASSEMBLEA GENERAL

Proclama aquesta Declaració Universal dels Drets de l'Home com l'ideal comú que tots els pobles i totes les nacions han d'assolir a fi que tots els individus i òrgans de la societat, tenint aquesta Declaració sempre present a l'esperit, s'esforcin a promoure el respecte d'aquests drets i d'aquestes llibertats mitjançant l'ensenyament i l'educació, i a assegurar amb mesures progressives d'ordre nacional i internacional llur reconeixement i aplicació universals i efectius, tant per part dels Estats membres com dels territoris que jurídicament en depenen.

ARTICLE 1. Tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i en drets. Són dotats de raó i de consciència i els cal mantenir-se entre ells amb esperit de fraternitat.

ARTICLE 2. Qualsevol persona pot prevaler-se de tots els drets i totes les llibertats que aquesta Declaració proclama, sense cap distinció de raça, de color, de sexe, de llengua, de religió, d'opinió política o d'altra mena d'origen nacional o social, de fortuna de naixement o de qualsevol altra classe. Hom no farà tampoc cap distinció fonamentada en l'estatut polític, administratiu i internacional del país o territori del qual depengui jurídicament la persona, tant si es tracta d'un país o territori independent com si està sota tutela, encara que no sigui autònom o que estigui sotmès a qualsevol limitació de sobirania.

ARTICLE 3. Tot individu té dret a la vida, a la llibertat i a la seguretat de la seva persona.

ARTICLE 4. Cap persona no està sotmesa a esclavitud o servatge; l'esclavitud i el tràfic d'esclaus són prohibits en totes llurs formes.

ARTICLE 5. Cap persona no serà sotmesa a tortura ni a penes o tractes cruels, inhumans o degradants.

ARTICLE 6. Tothom i en tot lloc té dret al reconeixement de la pròpia personalitat jurídica.

ARTICLE 7. Tothom és igual davant la llei i té dret d'obtenir-ne la mateixa protecció sense distincions. Tothom té dret a una mateixa protecció contra qualsevol discriminació que violi la present Declaració i contra tota provocació a una tal discriminació.

ARTICLE 8. Tota persona té dret a un recurs efectiu prop de les competents jurisdiccions nacionals, contra aquells actes que violin els drets fonamentals reconeguts per la constitució o la llei.

ARTICLE 9. Ningú no pot ésser arrestat, detingut ni exiliat arbitràriament.

ARTICLE 10. Tota persona té dret, en règim d'igualtat, que la seva causa sigui portada equitativament i imparcialment en un tribunal independent i imparcial, el qual decidirà tant sobre els seus drets i les seves obligacions com sobre el fonament de tota acusació adreçada contra ella en matèria penal.

ARTICLE 11. Hom presumeix innocent tota persona acusada d'un acte delictiu fins que la seva culpabilitat hagi estat establerta legalment en el curs d'un procés públic, en el qual totes les garanties necessàries per a la defensa hagin estat assegurades.

2. Ningú no serà condemnat per accions o per omissions que quan foren comeses no constituïen acte delictiu d'acord amb el dret nacional i internacional. Tampoc no s'imposarà cap pena superior a la que era aplicable quan l'acte delictiu fou comès.

ARTICLE 12. Ningú no serà objecte d'intromissions arbitràries en la seva vida privada ni en la seva família, en el seu domicili ni en la seva correspondència, ni d'atemptats contra la seva fama i la reputació. Tota persona té dret a la protecció de la llei contra aquestes intromissions o aquests atemptats.

ARTICLE 13. 1. Tota persona té dret a circular i a escollir el seu lloc de residència a l'interior d'un Estat.

2. Tota persona té dret a abandonar qualsevol país, àdhuc el propi, i a retornar-hi.

ARTICLE 14. 1. En cas de persecució tota persona té dret a cercar asil i a beneficiar-se'n en d'altres països.

2. Aquest dret no podrà ésser invocat en cas de persecució basada realment en un crim de dret comú, o actes contraris als principis i fins de les Nacions Unides.

ARTICLE 15. 1. Tot individu té dret a una nacionalitat.

2. Ningú no pot ésser privat arbitràriament de la seva nacionalitat ni del dret a canviar de nacionalitat.

ARTICLE 16. A partir de l'edat núbil, l'home i la dona, sense cap restricció per raó de raça, nacionalitat o religió, tenen dret a casar-se i a fundar una família. Ambdós tenen drets iguals al matrimoni i en el moment de la seva dissolució.

2. El matrimoni només pot realitzar-se amb el consentiment lliure i ple dels futurs esposos.

3. La família és l'element natural i fonamental de la societat, i té dret a la protecció de la societat i de l'Estat.

ARTICLE 17. 1. Tota persona, individualment i col·lectivament, té dret a la propietat.

2. Ningú no pot ésser privat arbitràriament de la seva propietat.

ARTICLE 18. Tota persona té dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió; aquest dret comporta la llibertat de canviar de religió o de convicció, i la de manifestar-les individualment o en

comú, en públic i en privat, mitjançant l'ensenyament, la predicació, el culte i l'acompliment de ritus.

ARTICLE 19. Tot individu té dret a la llibertat d'opinió i d'expressió; això comporta el dret a no ésser inquietat per causa de les opinions i el de cercar, rebre i difondre les informacions i les idees per qualsevol mitjà d'expressió i sense consideració de fronteres.

ARTICLE 20. 1. Tota persona té dret a la llibertat de reunió i d'associació pacífiques.

2. Ningú no pot ésser obligat a pertànyer a una determinada associació.

ARTICLE 21. 1. Tothom té dret a prendre part en la direcció dels afers públics del seu país, sigui directament, sigui per mitjà de representants elegits lliurement.

2. Tota persona té dret a accedir a les funcions públiques del país en condicions d'igualtat.

3. La voluntat del poble és el fonament de l'autoritat dels poders públics; aquesta voluntat ha d'expressar-se mitjançant eleccions sinceres que cal celebrar periòdicament per sufragi universal igual i secret, o seguint qualsevol procediment equivalent que asseguri la llibertat del vot.

ARTICLE 22. Tota persona, com a membre de la societat, té dret a la seguretat social; té la facultat d'obtenir la satisfacció dels drets econòmics, socials i culturals indispensables a la seva dignitat i al lliure desenvolupament de la seva personalitat, per l'esforç nacional i la cooperació internacional, segons l'organització i els recursos de cada país.

ARTICLE 23. 1. Tota persona té dret al treball, a la lliure elecció del seu treball i a la protecció contra la vaga forçosa.

2. Tothom té dret, sense cap discriminació, a igual salari per igual treball.

3. Tothom qui treballa té dret a una remuneració equitativa i satisfactòria que asseguri per a ell i per a la seva família una existència conforme amb la dignitat humana, completada, si cal, amb els altres mitjans de protecció social.

4. Tota persona té dret, unint-se amb d'altres, a fundar sindicats i a afiliar-s'hi per a la defensa dels propis interessos.

ARTICLE 24. Tota persona té dret al descans i al lleure, i, particularment, a una limitació raonable de la jornada de treball i vacances periòdiques pagades.

ARTICLE 25. 1. Tota persona té dret a un nivell de vida que asseguri la seva salut, el seu benestar i els de la seva família, especialment quant a alimentació, a vestir, a atenció mèdica i als necessaris serveis socials; tota persona té dret a la seguretat en cas de vaga forçosa, malaltia, invalidesa, viduïtat, vellesa o en d'altres casos de pèrdua dels mitjans de subsistència a causa de circumstàncies independents de la seva voluntat.

2. La maternitat i la infantesa tenen dret a una ajuda i a una assistència especials. Tot infant nascut en el matrimoni o fora d'ell frueix d'igual protecció social.

ARTICLE 26. 1. Tota persona té dret a l'educació. L'educació serà gratuïta, si més no, en el grau elemental i fonamental. L'ensenyament elemental és obligatori. Cal que l'ensenyament tècnic i professional sigui generalitzat, i que s'obri a tothom l'accés als estudis superiors amb plena igualtat per a tots amb atenció al mèrit de cadascú.

2. L'educació ha de tendir al ple desenvolupament de la personalitat humana i al reforçament del respecte dels Drets de l'Home i de les llibertats fonamentals. Ha d'afavorir la comprensió, la tolerància i l'amistat entre totes les nacions i tots els grups socials o religiosos, i la difusió de les activitats de les Nacions Unides per al manteniment de la pau.

3. Els pares tenen, amb prioritat, dret a escollir la classe d'educació de llurs fills.

ARTICLE 27. 1. Tota persona té dret a prendre part lliurement en la vida cultural de la comunitat, a fruit de les arts i a participar del progrés científic i dels beneficis que en resultin.

2. Qualsevol persona té dret a la protecció dels interessos morals i materials derivats de les produccions científiques, literàries o artístiques de què sigui autor.

ARTICLE 28. Tota persona té dret que regni en el medi social i en l'internacional un ordre que permeti d'assolir amb plena eficàcia els drets i les llibertats enunciats en aquesta Declaració.

ARTICLE 29. 1. L'individu té uns deures envers la comunitat en la qual, només, li és possible el lliure i ple desplegament de la personalitat.

2. En l'exercici dels drets i en el gaudi de les llibertats ningú no està sotmès sinó a les limitacions establertes en la llei, exclusivament en l'ordre a assegurar el reconeixement i el respecte dels drets i de les llibertats alienes i a fi de satisfer les justes exigències de la moral, de l'ordre públic i del benestar general en una societat democràtica.

3. Aquests deures i aquestes llibertats mai no podran ésser exercits contra els fins i els principis de les Nacions Unides.

ARTICLE 30. Cap disposició d'aquesta Declaració no pot ésser interpretada en el sentit que un Estat, un grup o un individu tinguin dret a lliurar-se a una activitat o a cometre un acte encaminat a la destrucció dels drets i de les llibertats que s'hi enuncien.

